

Arvi Yli-Hankala
Professori, ylilääkäri
Tampereen yliopisto ja Tays
arvi.yli-hankala@pshp.fi

PROFFAN PALSTA

Liika painava reppu

Minun ei pitäisi olla kirjoittamassa tätä, vaan laiskistua eläkkeellä jo. Tässä sitä kuitenkin ollaan, ei Strömsössä vaan Tampereella. Eläkemoodiin hivuttautumiseni on ollut oletettua pidempi polku.

Olen vuosikaudet käyttänyt työkassinani 35 litran mustaa reppua, jossa hihnoja, remmejä, MOLLE/PALS-nauhakujastoja ja velcroa on ollut kaikkiin tarpeisiin. Moraalimerkeillä olen ottanut vaihtelevasti kantaa, viimeisimpinä reppua koristivat Suomen lippu ja MOLWN LABE -teksti. Reppu oli niin suuri ja monilokeroinen, että sinne saattoi hukkuu pädejä, pienempiä kirjoja ja tekstinivaskoita, puhelimesta, bussikortista tai usb-tikuista puhumattakaan. Välillä havahduin siihen, että reppu painoi ihan hirmuisesti. Sen täyttäminen oli helppompaa kuin siivoaminen. Reppu tuppasi siis olemaan, Tampereen kiälellä, liika iso.

Viime viikkoina olen siivoillut työnurkkiani, ja iso reppuni on käynyt tarpeettomaksi. Tuntui oudolta lähteä työmaalle muina miehinä, ilman tuota painavaa vuosikausien riesaa. Kuitenkin reputtomuuteni, vanhojen arkistojen penkominen ja aivan vastikään pidetty meetingimme yhdessä johdattivat minut myöhäisen oivalluksen äärelle.

Kaikki eivät tiedä eivätkä veetit muista, että Meilahden sairaalassa oli muinoin kakkos- ja kolmoskirran leikkaussalit; vierekkäin, vaikka väliovi olikin lukossa. Minulla oli aikoinaan kunnia työskennellä prof. Tammiston kanssa kakkoskirralla. Viikko-ohjelmaamme kuului (silloin) oudolta tuntunut rituaali: jokaisen anestesiologin piti tunnustaa edellisen viikon aikana tekemänsä potilashoidolliset virheet ja pyrkiä analysoimaan niitä. Tämä muistui mieleeni, kun löysin hyllyn perältä nipun pieniä Meikkuvihkojani, joihin olin kirjannut potilastapauksiani – ja tekemiäni virheitä. Assosiaatio näiden vihkojen ja äskeisen

viikkomeetingimme oli välitön. Meetingin otsikona oli 'Läheltä piti ja exitus'. Saimme kuulla kolme potilastapausta, joista kaksi tapausta päättyi lopulta onnellisesti, ja kolmas potilaan menehtymiseen. Kaikki tapaukset olivat opetettavia, ja niiden käsittely oli ammattimaista ja ketään syyllistämätöntä. Lopulta ymmärsin, että Tapani oli jo varhain ollut oppialamme ytimessä, vaikka näistä asioista ei silloin vielä mitään puhuttu. "Virhe" on vain harvoin yksittäisen toimijan aikaansaannos. Usein eri tahojen jatkuva substandardi toiminta lisää komplikaation mahdollisuutta. Pöytää aikanaan toteutuvalla komplikaatiolle katetaan viikkojen tai jopa vuosien ajan. Parasta oppia on se, että oppii omasta tai kollegansa "virheestä", ja että yhdessä pohditaan asioita myös laajemmasta perspektiivistä.

Entä se reppu? Ajattelen, että reppu on myös metafora. Reppu on alitajuisestikin raskas, jos reissu muuttuu raskaaksi. R. Helismaa oli näkijä. Työn raskaus on paljolti sitä, että kaikkia asioita ei kerta kaikkiaan aina voi, halua tai osaa jakaa. Työ on joskus yksinäistä, vaikka sitä ryhmässä tehdäänkin. Kun ura päättyy ja loppusiivous alkaa, reppukaan ei enää paina.

Reppu on nyt naulassa ja työhuone odottaa seuraajaani. Toivotan kaikille kollegoilleni menestystä ja onnea työssänne tällä vaativalla erikoisalalla. Kiitän kaikkia, joiden kanssa olen saanut työskennellä kuluneina 41 vuotena, kaikesta saamastani opetuksesta, kaikista tilaisuuksista antaa opetusta, keskusteluista ja kollegiaalisesta yhteistyöstä. Erityisesti kiitän entisiä ja nykyisiä erikoistuvia lääkäreitämme ja oppilaitani uuputtomasta sparrauksestanne kaikilla elämän ja oppialamme osa-alueilla. Kiitän kaikkia niitä, jotka ovat tehneet työstäni Tampereella vähemmän sietämätöntä. Tiedätte itse, keitä tarkoitan, ja mitä.

Tämä oli tässä. Voikaa hyvin. ■

**Jokaisen
anestesiolääkärin
piti tunnustaa viikon
aikana tekemänsä
virheet.**